

2.

**Спрrowadженє ренти для вижчого проценту на ренту
для низчого проценту.**

(Zurückführung einer Rente mit höherem Zinsfuß auf diejenige
mit niederem Zinsfuß).

Тут також приймаємо,* що табеля смертности вирівнана після взірця (1) Гомперца-Мекегема, і провадимо доказ для тяглої ренти.

Тягла рента, як відомо, рівнаеть ся:

$$\bar{a}_x^{(v)} = \frac{1}{Dx} \int_0^{\infty} D_{x+t} dt, \quad (7)$$

де

$$D_{x+t} = l_{x+t} v^{x+t}$$

Вставлю в (7) вартість за l_x із (1):

$$\bar{a}_x^{(v)} = \frac{1}{k(sv)^x g q^x} \int_0^{\infty} k(sv)^{x+t} g^{q^{x+t}} dt$$

або

$$\bar{a}_x^{(v)} = \frac{1}{g q^x} \int_0^{\infty} (sv)^t g^{t^{x+t}} dt \quad (8)$$

Зінтегруймо тепер сей інтеграл частинно, то одержимо:

$$a_x = \frac{1}{g q^x} \left\{ \frac{(sv)^t g^{q^{x+t}}}{\ln(sv)} \Big|_0^{\infty} - \frac{1}{\ln(sv)} \int_0^{\infty} (sv)^t g^{q^{x+t}} q^{x+t} \ln g \ln q dt \right\}$$

або

$$\bar{a}_x^{(v)} = - \frac{1}{\ln(sv)} \left\{ 1 + \ln g \ln q \cdot q^x \cdot \frac{1}{g q^x} \int_0^{\infty} (svq)^t g^{q^{x+t}} dt \right\}.$$

Після взірця (8)

$$a_x^{(vq)} = \frac{1}{g q^x} \int_0^{\infty} (svq)^t g^{q^{x+t}} dt$$

є рентою для процентового відчинника

$$v_1 = vq,$$

отже буде

$$\bar{a}_x^{(v)} = - \frac{1}{\ln(sv)} \left\{ 1 + \ln g \cdot \ln q \cdot q^x \cdot a_x^{(vq)} \right\}$$

або

$$a_x^{(v)} = \frac{1}{\ln \frac{1}{sv}} \left\{ 1 + \ln g \cdot \ln q \cdot q^x \cdot a_x^{(vq)} \right\}. \quad (9).$$

На підставі цього взірця всі ренти для процентового відчинника $v \leq \frac{1}{q}$, отже для процентової стопи $p \geq (q-1) \cdot 100$, дадуться спровадити на ренти, для яких процентовий відчинник v лежить у межах

$$1 \geq v > \frac{1}{q},$$

отже процент p у межах

$$0 \leq p < (q-1) \cdot 100.$$

При тім взорець (9) треба приміняти 1, 2, n разів, відповідно до того, чи v лежить у межах

$$\frac{1}{q} \geq v > \frac{1}{q^2},$$

$$\frac{1}{q^2} \geq v > \frac{1}{q^3},$$

.....

або

$$\frac{1}{q^n} \geq v > \frac{1}{q^{n+1}}.$$

Примір: Обчислити тяглу ренту для віку 30 літ для австрійської табелі смертности AN^m і для відсоткової стопи $p = 7.999\%$.

Для табелі AN^m постійні величини Гомперца-Мекегема є:

$$q = 1.07999$$

$$g = 0.995683,$$

$$q = 0.998118.$$

У нашім примірі

$$v = \frac{1}{1+0.07999} = \frac{1}{1.07999},$$

отже

$$v = \frac{1}{q}.$$

На підставі взірця (9) рента для процентового відчинника $v = \frac{1}{q}$ дасться виразити рентою для відчинника

$$v_1 = vq = \frac{1}{q} \cdot q = 1,$$

отже для процентової стопи

$$p = 0\%.$$

Взірець (9) для нашого приміру перейде у такий:

$$\bar{a}_{30}^{(1)} = \frac{1}{\ln \left(\frac{q}{s}\right)} \left\{ 1 + \ln g \cdot \ln q \cdot q^{30} \cdot \bar{a}_{30}^{(1)} \right\}.$$

Провіримо тепер сей взірець:

$$\bar{a}_{30}^{(1)} = \frac{\Sigma D_{30}^{(1)}}{D_{30}^{(1)}} = \frac{\Sigma l_{30}}{l_{30}} = \frac{3,305,590}{95,867} = 34,481.$$

Се рента для процентового відчинника $v = 1$, отже $p = 0\%$, платна річно з гори. Однак нам потрібно тяглої ренти, яку доволі докладно обчислюють ся при помочи рівняня

$$\bar{a}_x = a_x - \frac{1}{2} - \frac{1}{12} (\delta + \mu_x), \quad (10).$$

де

$$\delta = \ln(1 + i),$$

а

$$\mu_x = -\frac{1}{l_x} \cdot \frac{dt_x}{dx}.$$

У нашім випадку $p = 0$, отже

$$\delta = 0.$$

Дальше ми приймили, що табеля вирівняня Гомперца-Мекегема [взірець (1)], отже буде

$$\mu_x = -\ln s - \ln g \cdot \ln q \cdot q^x,$$

отже тут буде:

$$\bar{a}_{30}^{(1)} = a_{30} - \frac{1}{2} - \frac{1}{12} \mu_{30},$$

де

$$\mu_{30} = -\ln s - \ln g \cdot \ln q \cdot q^{30}.$$

Для табелі AH^m є

$$\ln s = -0,0018837,$$

$$\ln g = -0,0043263,$$

$$\ln q = 0,0769518;$$

Як у попереднім примірі:

$$q^{30} = 10,0598,$$

$$-\ln s = 0,0018837,$$

$$-\ln g \cdot \ln q \cdot q^{30} = 0,0033491$$

$$\mu_{30} = 0,0052328,$$

$$- \left\{ \begin{array}{l} a_{30}^{(1)} = 34,481 \\ \frac{1}{2} = 0,500 \\ \frac{1}{12} \mu_{30} = 0,000 \\ a_{30}^{(1)} = 33,981. \end{array} \right.$$

Дальше одержимо:

$$\begin{aligned} \ln g \cdot \ln q \cdot q^{30} \cdot \bar{a}_{30}^{(1)} &= -0.11381 \\ 1 + \ln g \cdot \ln q \cdot q^{30} \cdot \bar{a}_{30}^{(1)} &= 0.88619, \\ \ln \left(\frac{q}{s}\right) &= 0.0788355, \end{aligned}$$

$$\bar{a}_{30}^{(\frac{1}{q})} = \frac{1}{\ln \left(\frac{q}{s}\right)} \left\{ 1 + \ln g \cdot \ln q \cdot q^{30} \cdot \bar{a}_{30}^{(1)} \right\} = \underline{11.241}.$$

Се вартість ренти для $p = 7.999\% = (q - 1) \cdot 100$, випроваджена на підставі ренти для $p = 0\%$.

Для контролі обчислім тепер ту ренту впрост.

$$a_{30}^{(\frac{1}{q})} = \frac{\Sigma D_{30}^{(\frac{1}{q})}}{D_{30}^{(\frac{1}{q})}} = \frac{102.419.15}{8.776.71} = 11.741.$$

Відносну тяглу ренту дістанемо із вірця (16).

$$\begin{aligned} \mu_{30} &= 0.0052328 \\ \delta = \ln q &= 0.0769518 \\ \delta + \mu_{30} &= \underline{0.0821846}, \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} a_{30}^{(\frac{1}{q})} &= 11.747 \\ - \left\{ \begin{array}{l} \frac{1}{1\frac{1}{2}} (\delta + \mu_{30}) = 0.007 \\ \frac{1}{\frac{1}{2}} = 0.500 \end{array} \right. \end{aligned}$$

$$\bar{a}_{30}^{(\frac{1}{q})} = a_{30}^{(\frac{1}{q})} - \frac{1}{2} - \frac{1}{1\frac{1}{2}} (\delta + \mu_{30}) = \underline{11.240}.$$

Як у попереднім примірі, оба висліди ріжнять ся тільки о одну одиницю на останнім десяточнім місці.

INHALT.

Für die nach Gompertz-Makeham ausgeglichenen Sterbetafeln werden hier zwei Sätze aus der Theorie der Renten abgeleitet.

Es wird gezeigt, dass eine Verbindungsrente für n Personen durch eine Rente für eine Person ersetzt werden kann. Zwischen den Altern und den Zinsfüßen bestehen die Gleichungen (3) und (4). Als einen Spezialfall dieses Satzes erhält man den der Morgan-schen Satz für die nach der Gompertz-schen Formel ausgeglichenen Tafeln.

Der zweite Satz-Formel (9) — ermöglicht die Zurückführung der Renten mit den Zinsfüßen

$$p \geq (q-1) \cdot 100\%$$

auf die Renten mit den Zinsfüßen, die zwischen folgenden Grenzen liegen:

$$0 \leq p < (q-1) \cdot 100.$$

Dabei ist q die bekannte Konstante der Gompertz-Makeham-schen Formel.

